

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus

1. peatükk

Üldsätted

1. jagu

Seaduse reguleerimis- ja kohaldamisala

§ 1. Seaduse eesmärk ja reguleerimisala

(1) Seaduse eesmärk on tagada tarbijale kvaliteedinõuetele vastava ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise mõistliku, põhjendatud ja võrdse kohtlemise põhimõtet järgiva hinnaga.

(2) Käesolev seadus sätestab riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse, vee-ettevõtja ning tarbija õigused ja kohustused tarbija veega varustamisel ühisveevärgi kaudu ning reovee, sademevee, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimisel ühiskanalisatsiooni kaudu ja vajaduse korral selle puhastamisel, samuti riikliku järelevalve korralduse ning vastutuse käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumise eest.

§ 2. Seaduse kohaldamisala

(1) Käesolevat seadust ei kohaldata veevärgile ja kanalisatsioonile, mis on ette nähtud üksnes tööstus- või tootmisettevõtte vajadusteks.

(2) Kui tööstus- või tootmisettevõtte kasutab osaliselt vee-ettevõtja osutatavat teenust, kohaldatakse sellele osale käesolevas seaduses sätestatud, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti.

(3) Käesolevat seadust ei kohaldata sademevee, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee (edaspidi *sademevesi*) ärajuhtimisele, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole sademevee ärajuhtimise ehitisi ja seadmeid ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni osaks määranud.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

2. jagu

Mõisted

§ 3. Ühisveevärg ja -kanalisatsioon ning selle ulatus

(1) Ühisveevärg ja -kanalisatsioon on ehitiste ja seadmete süsteem, mille kaudu toimub tarbijate veega varustamine või reo- või sademevee ärajuhtimine ja vajaduse korral puhastamine ning mille projekteeritud jõudlus on vähemalt 10 m³ ööpäevas ja mis võimaldab teenindada vähemalt 50 inimest. Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonina käsitatakse ühisveevärki või ühiskanalisatsiooni eraldi või mõlemat koos.

(2) Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonina võib käsitada ka ehitiste ja seadmete süsteemi, mille projekteeritud jõudlus on alla 10 m³ ööpäevas, kuid mille kohaliku omavalitsuse üksus on kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga määratud ühisveevärgiks ja -kanalisatsiooniks.

(3) Ühisveevärgi ja -kanalisatsioon, mille haldamiseks ei ole määratud vee-ettevõtjat ning mis liidetakse olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga, et tagada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse nõuetekohane osutamine, loetakse olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kui peasja oluliseks osaks asjaõigusseaduse § 107 lõike 2 tähenduses.

(4) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni selle osa omanikul, mis loetakse olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni oluliseks osaks asjaõigusseaduse tähenduses, on õigus õiglasele hüvitisele selle asja tegeliku väärtuse ulatuses olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitmisele eelneva seisuga.

(5) Sademevee ärajuhtimise ehitisi ja seadmeid, sealhulgas sademevee ärajuhtimise kraave, välja arvatud maaparandussüsteem maaparandusseaduse tähenduses, loetakse käesoleva seaduse mõistes ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni osaks, kui kohaliku omavalitsuse üksus on nii ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaga määratud.

(6) Tarbija veevärgil asuv joogi- ja reoveearvesti on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni osa.

§ 4 . Liitumispunkt

(1) Liitumispunkt on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ühenduskoht tarbija veevärgi ja kanalisatsiooniga, mis määrab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ning tarbija veevärgi ja kanalisatsiooni vahelise piiri. Liitumispunkt on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni osa.

(2) Liitumispunkti määrab vee-ettevõtja selliselt, et see asub avalikult kasutataval maal kuni üks meeter väljaspool kinnisasja piiri. Kui liitumispunkti ei ole võimalik määrata nimetatud tingimustel, määratakse liitumispunkt vee-ettevõtja ja tarbimiskoha omaniku või valdaja kokkuleppel. Kui kokkulepet ei saavutata, määrab liitumispunkti kohaliku omavalitsuse üksus oma korraldusega.

(3) Liitumispunkt tuleb määrata nii, et see ei tooks tarbimiskoha omanikule või valdajale ega vee-ettevõtjale kaasa ebaproportsionaalselt suuri kulutusi.

(4) Kui liitumispunkt määratakse kinnisasjale vee-ettevõtja ja tarbimiskoha omaniku või valdaja kokkuleppel või kohaliku omavalitsuse üksuse korraldusega, tekib kinnisasja omanikul asjaõigusseaduse §-st 158¹ tulenev talumiskohustus.

§ 5. Vee-ettevõtja

(1) Vee-ettevõtja on eraõiguslik juriidiline isik, kelle kohaliku omavalitsuse üksus on määratud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutajaks.

(2) Vee-ettevõtja, kes osutab teenust vähemalt 10 000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksuses ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaudu, millega on ühendatud vähemalt 10 000 elanikku, on hädalukorra seaduse § 36 lõike 4 punktis 3 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja.

§ 6. Tarbija

Tarbija on isik, kes kasutab ühisveevärgi või -kanalisatsiooni teenust.

§ 7. Tarbija veevõrk ja kanalisatsioon

(1) Tarbija veevõrk ja kanalisatsioon on ehitiste ja seadmete süsteem tarbimiskoha veega varustamiseks ühisveevärgist või reo- või sademevee ärajuhtimiseks ühiskanalisatsiooni. Tarbija veevõrk ja kanalisatsioon ei ole ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni osaks.

(2) Tarbija veevõrgil asuv veemõõdusõlm, välja arvatud joogi- ja reoveearvesti, on tarbija veevõrgi osa.

§ 8. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenus

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenus on tarbija joogiveega varustamine kuni liitumispunktini ning liitumispunktist tarbija reovee või sademevee vastuvõtmine ja vajaduse korral puhastamine.

(2) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenus peab liitumispunktis joogivee korral vastama veeseaduse alusel joogiveele kehtestatud nõuetele, reo- ja sademevee vastuvõtmise korral käesoleva seaduse nõuetele ning reo- ja sademevee kokkukogumise ja puhastamise korral veeseaduse alusel reo- ja sademevee kokkukogumisele ja puhastamisele kehtestatud nõuetele.

§ 9. Purgimisteenus

Purgimisteenus käesoleva seaduse tähenduses on vee-ettevõtja osutatav või korraldatav reovee kogumismahutist reovee väljapumpamise, äraveo ja puhastamise teenus isikule, kes asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on 2000 inimekvivalenti või suurem, kuid kellel puudub võimalus liituda ühiskanalisatsiooni teenusega ühiskanalisatsiooni puudumise tõttu.

2. peatükk

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni planeerimine ning rajamine

§ 10. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni planeerimine

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetaval alal peab ühisveevärki ja -kanalisatsiooni kavandama selliselt, et on võimalik tagada kõigi sellel alal asuvate elanike veega varustamine ühisveevärgist ning reo- ja sademevee ärajuhtimine ühiskanalisatsiooni ning selle puhastamine, välja arvatud juhul, kui see toob kaasa põhjendamatult suuri kulutusi.

(2) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetava ala planeerimisel tuleb lähtuda eesmärgist, et:

- 1) piirkonnas on ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamine tervise ja keskkonna kaitsmiseks vajalik;
- 2) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind on piirkonna elanikele mõistlik.

(3) Mõistliku hinna tagamiseks ja jätkusuutliku ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks võib riik, kohaliku omavalitsuse üksus ja teised organisatsioonid toetada vee-ettevõtjat, arvestades riigiabi nõuetega.

§ 11. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava koostamist korraldab kohaliku omavalitsuse üksus koostöös vee-ettevõtjaga.

(2) Ühe kohaliku omavalitsuse üksuse kohta koostatakse üks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava. Kui üks vee-ettevõtja teenindab mitut kohaliku omavalitsuse üksust, võib kõikide kohalike omavalitsuste üksuste kohta koostada ühe ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava.

(3) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava koostatakse vähemalt 12 aastaks. Kava peab uuendama vähemalt kord nelja aasta tagant, vajaduse korral sagedamini. Seejuures tuleb kava täiendada nii, et käsitletava perioodi pikkus oleks taas vähemalt 12 aastat, ning kaasajastatud kava uuesti kinnitada.

(4) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava peab sisaldama olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seisundi kirjeldust ning kavandatavaid arendamise meetmeid, mis tagavad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse.

(5) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava täpsustatud sisu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(6) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas planeeritud investeeringute allikana ei saa finantsprognoside koostamisel arvestada riiklikke toetusi, kui puudub raha eraldamise otsus.

(7) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava peab olema kooskõlas vesikonna veemajanduskava ning selle meetmeprogrammiga ja täitma veekaitse eesmärgi. Sademeveesüsteemide planeerimisel tuleb muuhulgas arvestada üleujutusi ja võimalike reostusi leevendavate lahendustega nagu imbkaevud, vett läbilaskvad katendid, taimestikkattega ribad, viibekraavid, imbakraavid, imbväljakud, puhveralad, viibetiigid ja vihmaaiad.

(8) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava tuleb enne kinnitamist kooskõlastada Keskkonnaametiga ja Terviseametiga.

(9) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kinnitab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu oma otsusega.

§ 12. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamine ja arendamine

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsioon rajatakse ja seda arendatakse kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel. Ühisveevärki ja -kanalisatsiooni võib rajada ka ainult detailplaneeringu alusel, kui detailplaneering sisaldab § 11 lõikes 5 sätestatud.

(2) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamist ja arendamist korraldab kohaliku omavalitsuse üksus.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rajamise ja arendamisega seotud haldusülesande anda üle vee-ettevõtjale halduslepinguga halduskoostöö seaduses sätestatud korras.

(4) Vee-ettevõtja ja kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna arvelt kogutud rahalisi vahendeid olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse tagamiseks käesoleva seaduse § 39 lõike 1 punktide 3 ja 4 tähenduses kasutama sihtotstarbeliste investeeringute tegemiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaselt või investeeringuteks olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni säilitamiseks ja avariiliste olukordade lahendamiseks.

(5) Mitme kohaliku omavalitsuse üksuse haldusterritooriumi hõlmava ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetud ala ulatus ning sellise ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise ning kasutamise tingimused ja kord määratakse kohaliku omavalitsuse üksuste vahelise halduslepinguga halduskoostöö seaduses sätestatud korras.

(6) Kui sademevee ärajuhtimise ehitised ja seadmed ei ole määratud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni osaks, koostab kohaliku omavalitsuse üksus selle korraldamiseks sademevee majandamise kava, mille alusel toimub sademevee ärajuhtimise ehitiste ja seadmete hooldamine, rajamine ja arendamine.

3. peatükk **Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumine**

§ 13. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise alused

(1) Vee-ettevõtja peab lubama ühendada tarbimiskoha veevärki ühisveevärgiga ning tarbimiskoha kanalisatsiooni ühiskanalisatsiooniga käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tingimuste kohaselt.

(2) Tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga toimub tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni omaniku või valdaja taotlusel tema ja vee-ettevõtja vahel sõlmitud lepingu (edaspidi *liitumisleping*) alusel.

(3) Reoveekogumisalal on tarbimiskoha omanikul või valdajal kohustus liituda olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas märgitud tähtaja jooksul, kui selleks on välja ehitatud nõuetekohane liitumispunkt.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tarbimiskoha omaniku või valdaja liitumiskohustus ei kohaldu juhul, kui joogiveega varustamine ning reovee kokkukogumine ja puhastamine on tagatud muul viisil, mis vastab veeseaduse alusel kehtestatud nõuetele. Joogiveesüsteem loetakse käesoleva seaduse tähenduses nõuetele vastavaks ka juhul, kui joogivee kvaliteedinäitajad ei vasta veeseaduse alusel kehtestatud nõuetele, kuid joogiveesüsteemil puudub oht teiste isikute joogiveesüsteemidele, põhjavee kvaliteedile ja ümbruskonnale.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud liitumiskohustus ei laiene tööstus- ja tootmisettevõttele.

(6) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskirja kinnitab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu ning see peab sisaldama vähemalt:

- 1) nõudeid liitumistaotlusele ning liitumistaotluse läbivaatamise tähtaega ja korda;
- 2) tarbija liitumistingimusi, nõudeid liitumislepingule ning tarbija veevärgi ja kanalisatsiooni projektile;
- 3) liitumistasu tasumise korda.

(7) Kui üks vee-ettevõtja teenindab mitut kohaliku omavalitsuse üksust ühe ja sama ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaudu, kehtestavad kõik kohaliku omavalitsuse üksused lõikes 6 nimetatud ühtse eeskirja. Ühtse eeskirja puudumise korral võib vee-ettevõtja jätta erinevates eeskirjades kajastatud vastandlikud sätted järgimata ning lähtuda oma tegevuses parimast praktikast.

(8) Liitumisleping sõlmitakse käesoleva paragrahvi lõike 6 alusel kehtestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskirja kohaselt.

(9) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatava tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni vastavust liitumistingimustele ning liitumislepingule kontrollib vee-ettevõtja.

(10) Liitumistaotlust ei rahuldata, kui:

1) tarbimiskoha veevajadust ei ole võimalik ühisveevärgist tagada selle nõuetekohast toimimist kahjustamata;

2) tarbimiskoha omaniku või valdaja reo- või sademeveett ei ole võimalik selle koguste või omaduste tõttu juhtida ühiskanalisatsiooni seda kahjustamata või see ei vasta reoveepuhasti puhastusvõimsusele või -tehnoloogiale;

3) tarbimiskoha omanik või valdaja tahab juhtida ühiskanalisatsiooni reovett, mille ohtlike ainete sisaldus on suurem ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas määratud piirnormidest;

4) tarbija veevõrk ja -kanalisatsioon ei vasta vee-ettevõtja määratud tehnilistele tingimustele.

(11) Vee-ettevõtja rahuldab liitumistaotluse käesoleva paragrahvi lõike 10 punktis 3 kirjeldatud juhul, kui vee-ettevõtja ja tarbimiskoha omanik või valdaja nii omavahel kokku lepivad ja liitumislepingus vastavalt sätestavad.

(12) Tarbimiskoha omaniku või valdaja taotluse rahuldamisest keeldumist peab vee-ettevõtja kirjalikult põhjendama 30 päeva jooksul liitumistaotluse saamisest arvates.

(13) Liitumistaotluse rahuldamata jätmise korral võib tarbimiskoha omanik või valdaja esitada kaebuse kohaliku omavalitsuse üksusele. Otsust on võimalik vaidlustada halduskohtus halduskohtumenetluse seadustiku alusel.

§ 14. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tasu võtmise alused

(1) Vee-ettevõtjal, välja arvatud §-s 20 sätestatud isikul, on õigus võtta tarbimiskoha omanikult või valdajalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest põhjendatud liitumistasu, arvestades käesolevas seaduses sätestatud.

(2) Liitumistasu suuruse arvutab vee-ettevõtja, arvestades käesoleva seaduse § 15 alusel koostatud liitumistasu arvutamise meetodikat.

(3) Liitumistasuga tagatakse:

1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetsetes arenduspiirkonnas;

2) tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumispunktis, sealhulgas sademeveekanaliseerimise olemasolu korral selle ühendamine ühiskanalisatsiooniga.

§ 15. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tasu arutamise meetoodika

(1) Vee-ettevõtja koostab liitumistasu arutamise meetoodika kooskõlas käesolevas seaduses sätestatuga.

(2) Kui vee-ettevõtja tegevuspiirkond asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on alla 2000 inimekvivalendi või väljaspool reoveekogumisala, kooskõlastab vee-ettevõtja meetoodika kohaliku omavalitsuse üksusega. Kui vee-ettevõtja tegevuspiirkond asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on 2000 inimekvivalenti või suurem, kooskõlastab vee-ettevõtja meetoodika Konkurentsiametiga.

(3) Kui vee-ettevõtja soovib rakendada kõigis oma tegevuspiirkondades ühesugust liitumistasu arutamise meetoodikat, kooskõlastab vee-ettevõtja meetoodika Konkurentsiametiga juhul, kui tegevuspiirkondade summaarne reostuskoormus on vähemalt 2000 inimekvivalenti, ning kohaliku omavalitsuse üksusega, kui vee-ettevõtja tegevuspiirkondade summaarne reostuskoormus on alla 2000 inimekvivalendi.

(4) Liitumistasu arutamise meetoodika avalikustatakse pärast kooskõlastuse saamist vee-ettevõtja ja kohaliku omavalitsuse veebilehel.

§ 16. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tasu arvestamine

(1) Liitumistasu võib võtta vaid vee-ettevõtja tehtud kulutuste ulatuses, mis on vajalikud tarbimiskoha veevärgi ja kanalisatsiooni liitmiseks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga.

(2) Tagastamatu abi korras ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni väljaehitamiseks tehtud kulutused arvatakse liitumistasudest maha.

(3) Kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine toimub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava väliselt tarbimiskoha omaniku, valdaja või kolmanda isiku taotluse alusel ja kokkuleppel vee-ettevõtjaga ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanikuga, katab sellise arendamise ja ühendamise kulutused täies ulatuses taotleja.

(4) Tarbija veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamise eest ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ei saa vee-ettevõtja korduvat või täiendavat liitumistasu tasumist nõuda, kui tarbija veevärgi ja kanalisatsiooni ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumispunkti asukoht või tehniline lahendus muutub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise tõttu või piirkonda hakkab teenindama uus vee-ettevõtja või muutub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik.

(5) Tarbija veevärgi ja kanalisatsiooni ümberehitamise või tarbimiskoha omaniku või valdaja vahetumise korral ei võeta liitumistasu, kui liitumistingimuste muutmine ei põhjusta vee-ettevõtjale lisakulutusi. Lisakulutuste tekkimisel võib liitumistasu võtta vaid lisakulutuste ulatuses.

(6) Vee-ettevõtjal on õigus nõuda tarbijalt täiendavat liitumistasu tarbija veevärgi või kanalisatsiooni liitumistingimuste muutmise korral, kui see toimub tarbija algatusel või tarbija tegevuse muutuse tulemusena, milleks on vaja teha ühisveevärgis ja -kanalisatsioonis ümberehitusi ja vee-ettevõtjale kaasnevad sellega lisakulutused. Liitumistasu võib võtta vaid lisakulutuste ulatuses.

(7) Kui tarbija ja vee-ettevõtja ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise leping on lõppenud käesoleva seaduse § 33 lõike 1 alusel, on vee-ettevõtjal õigus nõuda tarbimiskoha omanikult või valdajalt täiendavat liitumistasu, kui tarbimiskoha omanik või valdaja soovib ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust taastada ning vee-ettevõtjale kaasnevad sellega lisakulutused. Liitumistasu võib võtta vaid lisakulutuste ulatuses.

§ 17. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise tasu tagastamine

(1) Kui ühisveevärg või -kanalisatsioon on ehitatud üksnes vee-ettevõtja sellise tarbija jaoks, kes on tasunud liitumistasu liitumiseks tehtud kulutuste täies ulatuses, kuna vee-ettevõtjal ei olnud piirkonnas teada teisi liitujaid, ning olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitub seitsme aasta jooksul pärast liitumistasu tasumist uusi liitujaid, tagastab vee-ettevõtja kolme kuu jooksul pärast iga uue liitumislepingu sõlmimist ja vastava liitumistasu või iga-aastase osamakse tasumist varem liitumistasu tasunud tarbijatele proportsionaalse osa tasunud liitumistasust.

(2) Tagastatava liitumistasu osa arvutamisel lähtutakse liitumiseks tehtud kulutustest ja liitumistasu arvutamise meetodikast ning võetakse arvesse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni põhivara akumuleeritud kulum.

(3) Kui tarbija on vahetunud, läheb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud liitumistasu osalise tagastamise õigus üle uuele tarbijale.

4. peatükk

Vee-ettevõtja määramine ja tema tegevuse korraldamine

§ 18. Vee-ettevõtja määramise alused

(1) Kui ühisveevärg ja -kanalisatsioon on kohaliku omavalitsuse üksuse omandis, korraldab kohaliku omavalitsuse üksus iseseisvalt või koostöös teiste kohaliku omavalitsuse üksustega vee-ettevõtja leidmiseks kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse riigihangete seaduse kohaselt. Vee-ettevõtja määratakse kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu otsusega riigihanke tulemuste alusel, mis avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakonna ajalehes.

(2) Kui ühisveevärg ja -kanalisatsioon on eraõigusliku juriidilise isiku omandis, võib ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik esitada kohaliku omavalitsuse üksusele ettepaneku enda määramiseks vee-ettevõtjaks käesoleva seaduse tähenduses.

(3) Kui ühisveevärg ja -kanalisatsioon on eraõigusliku juriidilise isiku omandis, võib ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik esitada kohaliku omavalitsuse üksusele ettepaneku määrata vee-ettevõtjaks isik, kelle hallatavat ühisveevärki ja -kanalisatsiooni on vajalik piirkonnas nõuetekohase ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks kasutada.

(4) Kui lõigete 2 ja 3 alusel esitatud isiku suhtes ei ilmne riigihanke seaduses sätestatud keeldumise aluseid, käesoleva paragrahvi lõigetes 9–10 nimetatud asjaolusid ning isikul on käesoleva seaduse §-s 24 nõutud pädevus, määrab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu otsusega isiku vee-ettevõtjaks.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu otsuses vee-ettevõtja määramise kohta sätestatakse vähemalt:

- 1) eraõiguslikule juriidilisele isikule antav haldusülesanne vastavalt halduskoostöö seadusele;
- 2) vee-ettevõtja tegevuspiirkonna ulatus;
- 3) haldusülesande täitmise rahastamise alused ja rahastamise ulatus, kui haldusülesande täitmist rahastatakse riigieelarvest või kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest;
- 4) haldusülesande täitmise üle järelevalvet teostav kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutus või organ;
- 5) eraõigusliku juriidilise isiku kohustus esitada majandusaasta aruanne ning avalikustada käesoleva seaduse § 23 kohane tegevusaruanne;
- 6) haldusakti kehtivusaeg, kui haldusakt on tähtajaline;
- 7) järelevalveasutuse või -organi õigused ja eraõigusliku juriidilise isiku kohustused haldusakti lõpetamise korral haldusülesande täitmise järjepidevuse tagamiseks, arvestades käesolevas seaduses sätestatut.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 2 nimetatud tegevuspiirkonna määramisel tuleb võimaluse korral vältida mitme vee-ettevõtja määramist.

(7) Kui eraõiguslikust juriidilisest isikust ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik loobub vee-ettevõtjaks olemisest või teeb ettepaneku korraldada kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus, määratakse vee-ettevõtja käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt.

(8) Kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus kehtestada vee-ettevõtjale täiendavaid pädevusnõudeid vee-ettevõtja tegevuspiirkonna suuruse, tarbijate arvu ja piirkonna eripärast lähtuvalt.

(9) Kohaliku omavalitsuse üksus võib eraõiguslikust juriidilisest isikust ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omaniku määramisest vee-ettevõtjaks keelduda, kui isik ei vasta kohaliku omavalitsuse üksuse määratud pädevusnõuetele.

(10) Vee-ettevõtjaks ei saa määrata isikut, kellele kuuluva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaudu ei ole võimalik osutada nõuetekohast ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust ilma selle süsteemi liitmiseta teisele isikule kuuluva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga, välja arvatud juhul, kui varade omanikud on omavahel kokku leppinud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutuskorra.

(11) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 nimetatud volikogu otsuses vee-ettevõtja määramise kohta ja käesoleva seaduse § 19 lõikes 3 nimetatud hankelepingus ei määrata ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind kujundatakse, lähtudes käesoleva seaduse 6. peatükist.

§ 19. Vee-ettevõtja leidmiseks riigihanke korraldamine

(1) Vee-ettevõtja leidmiseks tuleb korraldada riigihange kontsessioonilepingu sõlmimiseks riigihanke seaduse kohaselt käesoleva seaduse § 18 lõigetes 1 ja 7 sätestatud juhul.

(2) Vee-ettevõtja leidmiseks korraldatava riigihanke alusdokumentides tuleb esitada vähemalt:

- 1) vee-ettevõtja tegevuspiirkonna ulatus ja selle tehniline kirjeldus;
- 2) teave ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohta;
- 3) teave ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ning selle kasutamise eeskirjade kohta;
- 4) vee-ettevõtja kohustused;

- 5) vee-ettevõtja pädevusnõuded ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni nõuetekohase toimimise tagamiseks;
- 6) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise tingimused;
- 7) hankelepingu kestus;
- 8) vee-ettevõtja ja kohaliku omavalitsuse üksuse vahel sõlmitava hankelepingu eelnõu;
- 9) teave käesoleva seaduse § 12 lõikes 5 nimetatud halduslepingu kohta selle olemasolu korral.

(3) Riigihanke alusel määratava juriidilise isiku vee-ettevõtjana tegutsemise alus ning vee-ettevõtja määramise otsuse ja hankelepingu kestus ei tohi olla pikem kui 12 aastat.

§ 20. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamine vee-ettevõtjaks määramiseta

Kui isik ei ole määratud vee-ettevõtjaks käesolevas seaduses sätestatud korras, kuid tema tegevus vastab § 8 lõikes 1 sätestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenusele ning tema omandis või valduses olev veevõrk või kanalisatsioon vastab käesoleva seaduse § 3 lõigetes 1 ja 2 nimetatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni määratlusele, kohalduvad selle isiku suhtes kõik käesolevas seaduses vee-ettevõtja kohta sätestatud nõuded ja kohustused.

§ 21. Vee-ettevõtja tegevuse peatamine ja lõpetamine

(1) Kuni käesolevas seaduses ettenähtud viisil vee-ettevõtja ja tema tegevuspiirkonna määramiseni on seni ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni abil veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuseid osutanud ettevõtja kohustatud jätkama oma tegevust lepinguga määratud ajani.

(2) Vee-ettevõtja peab vähemalt 12 kuud enne ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse pakkumise peatamist või lõpetamist kohaliku omavalitsuse üksust kirjalikult informeerima peatamise või lõpetamise ajakavast ning esitama ülevaate abinõudest, mis tagavad käesolevast seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksusega sõlmitud lepingutest tulenevate nõuete täitmise.

§ 22. Vee-ettevõtja raamatupidamise erinõue

(1) Lisaks konkurentsiseaduse §-s 18¹ sätestatud nõude täitmisele peab vee-ettevõtja pidama oma raamatupidamises kulude kohta eraldi arvestust järgmiste tegevuste kaupa:

- 1) veevarustus;
- 2) reovee ärajuhtimine;
- 3) reovee puhastamine;
- 4) sademevee ärajuhtimine;
- 5) sademevee puhastamine;
- 6) käesoleva lõike punktides 1–5 nimetatud tegevustega seotud lisateenused;
- 7) pürgimisteenuse osutamine käesoleva seaduse § 37 tähenduses;
- 8) liitumistasud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest;
- 9) muu tegevus, mis ei ole seotud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamisega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 nimetatud kulude juures tuleb eraldi esile tuua tagastamatu abi raames soetatud varad ja varadega seotud kapitalikulu.

(3) Kui tarbijale või teisele vee-ettevõtjale osutatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust mitmel reoveekogumisalal või mitmes tegevuspiirkonnas, peab vee-ettevõtja pidama eraldi arvestust eri reoveekogumisalade või tegevuspiirkondade kaupa käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu kohaselt, välja arvatud juhul, kui piirkondades määratakse ühine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatu kohaselt.

(4) Kui vee-ettevõtja ja tööstus- või tootmisettevõtte on kahepoolset otsustanud väljuda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse kohaldamisalast, sõlmides omavahelise võlaõigusliku lepingu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadust järgimata, tuleb vee-ettevõtjal pidada eraldi arvestust eelnimetatud lepinguga seotud kulude ja tulude kohta.

§ 23. Vee-ettevõtja tegevuse aruande avalikustamine

(1) Vee-ettevõtja tegevuse avalikustamiseks ja läbipaistvuse tagamiseks avalikustab vee-ettevõtja üks kord aastas aruande oma või kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel 30 päeva jooksul pärast seda, kui vee-ettevõtja on selle kinnitanud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruanne peab sisaldama majandusaasta aruande kokkuvõtet, ülevaadet viimase aasta jooksul tehtud investeeringutest, joogivee kvaliteedist, reovee ja sademevee puhastamisest ning tuleviku arengusuundadest.

(3) Avalikustamise kohustus ei laiene nendele andmetele, mis ei kuulu avalikustamisele väärtpaberituru seaduse kohaselt.

§ 24. Joogivee- ning reoveekäitlusrajatiste töö eest vastutavatele isikutele esitatavad nõuded

(1) Vee-ettevõtja määrab kõigile oma hallatavatele joogivee- ning reoveekäitlusrajatistele pädeva isiku, kes vastutab rajatise nõuetekohase toimimise eest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud pädeval isikul peab olema kutseseaduse kohane kutse- või pädevustunnistus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kutse- või pädevustunnistuse nõue ei kohaldu juhul, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on läbinud iga seitsme aasta järel vähemalt 80-tunnilise täiendkoolituse joogivee- ning reoveekäitlusrajatiste opereerimise valdkonnas.

(4) Pädeva isiku kvalifikatsiooni tõendab haridusel ja töökogemusel põhinev kutseseaduse kohane kutse või muu õigusakti kohane käesoleva paragrahvi lõikele 2 või 3 vastav pädevustunnistus.

(5) Kui isik on omandanud töö eripäralt vastava lõikes 2 või 3 nimetatud kvalifikatsiooni välisriigis, ei pea ta oma kvalifikatsiooni tõendama kutseseadusekohase kutsega või muu õigusakti kohase pädevustunnistusega. Välisriigis omandatud kvalifikatsiooni vastavust käesolevast seadusest tulenevatele nõuetele hindab ja tõendab välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt kutseseaduse alusel moodustatud kutsekomisjon.

5. peatükk

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenus

§ 25. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise lepingu sõlmimine

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetud alal on tarbijal õigus saada ühisveevärgist joogivett ja juhtida ühiskanalisatsiooni reovett ning lahkvoolsesse sademeveekanalisatsiooni sademevett mõistliku, põhjendatud ja võrdse kohtlemise põhimõtet järgiva hinnaga.

- (2) Sademevee juhtimine ühisvoolsesse kanalisatsiooni on lubatud vaid vee-ettevõtja kirjalikul nõusolekul.
- (3) Vee-ettevõtja on kohustatud tagama tarbijale ühisveevärgi kaudu joogivee liitumispunktini ning vastu võtma reovett, mille reostusnäitajad ja ohtlike ainete kontsentratsioonid ei ületa ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud piirnorme.
- (4) Vee-ettevõtjal on õigus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni avarii kõrvaldamise ajal ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas sätestatud korras piirata või peatada tarbijatele ühisveevärgist vee andmist või tarbijatelt reovee vastuvõtmist ühiskanalisatsiooni.
- (5) Ühisveevärgist vee võtmine ning reo- ja sademevee juhtimine ühiskanalisatsiooni toimub vee-ettevõtja ja tarbija vahelise ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise lepingu (edaspidi ka *teenusleping*) alusel.
- (6) Kui sademevee ärajuhtimise ehitisi ja seadmeid ei ole kohaliku omavalitsuse üksus määranud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni osaks käesoleva seaduse § 3 lõike 5 tähenduses, sõlmitakse käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teenusleping sademevee ärajuhtimiseks kohaliku omavalitsuse üksuse poolt määratud isikuga kohaliku omavalitsuse üksuse sademevee majandamise kavas ettenähtud korras.
- (7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teenusleping sõlmitakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja alusel. Eeskirja kinnitab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu ning see peab sisaldama vähemalt:
- 1) võetava vee mõõtmise ja ärajuhitava reo- ja sademevee arvestamise korda;
 - 2) ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostusnäitajate ja ohtlike ainete piirnorme arvestusega, et ühiskanalisatsioonist väljuv heitvesi vastaks veeseaduse alusel kehtestatud nõuetele ja ühiskanalisatsiooni juhitud reovesi ei kahjustaks ühiskanalisatsiooni toimimist;
 - 3) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest tasumise korda ning piirnormi ületava reostuse tasu arvestamise korda;
 - 4) vee andmise ning reo- ja sademevee vastuvõtmise katkestamise ning taastamise korda;
 - 5) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kahjustuse või avarii korral vee andmise ning reovee ärajuhtimise piiramise, peatamise ja taastamise korda;
 - 6) ühiskanalisatsiooni juhitava sademevee mahu arvestamise meetodikat, välja arvatud abonenttasu rakendamise korral;
 - 7) ühisveevärgiga liitumise punktis minimaalselt lubatud veerõhu piirnormi sõltuvalt hoonestuse valdavast kõrgusest;
 - 8) ühiskanalisatsiooniga liitumise punktis maksimaalselt lubatud paisutustaseme piirnormi.
- (8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 2 nimetatud reostusnäitajate ja ohtlike ainete piirnormide määramisel tuleb arvestada piirkonna reoveepuhasti suurust, võimsust, reoveepuhasti tüüpi, kasutatavat puhastustehnoloogiat, vooluhulkasid, reovee ühtlustusvõimalusi ning teisi tehnoloogilisi kriteeriume, mis võimaldavad ühiskanalisatsiooni juhitud reovett nõuetekohaselt puhastada ühiskanalisatsiooni kahjustamata.
- (9) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 4 nimetatud vee andmise ning reo- ja sademevee vastuvõtmise katkestamise põhjuseks ei saa lugeda olukorda, kui vee-ettevõtja ja tarbija vahel puudub kirjalik teenusleping, kuid vee-ettevõtja esitab regulaarselt tarbitud vee või ärajuhitud reovee eest tarbijale arveid ning tarbija on arved õigel ajal tasunud.
- (10) Kui vee-ettevõtja ja tarbija vahel puudub lõikes 9 nimetatud kirjalik teenusleping, kuid vee-ettevõtja esitab tarbijale lepingu sõlmimiseks tahteavaldusena teenuslepingu projekti,

loetakse tahteavaldusena esitatud teenusleping tarbijaga sõlmituks 30 päeva möödumisel tahteavalduse esitamise päevast alates, kui tarbija tahteavaldusele ei vasta.

(11) Kui maa on kaasomandis, sõlmitakse ühisveevärgivee võtmiseks ning reo- või sademevee ühiskanalisatsiooni juhtimiseks vee-ettevõtjaga üks kirjalik leping kaasomanike enamuse otsuse alusel nende volitatud esindajaga asjaõigusseaduse § 72 kohaselt.

(12) Korteriomanditeks jagatud kinnisomandi puhul on tarbijaks korteriühistu. Korteriomaniik võib olla tarbijaks juhul, kui on võimalik tema korteriomandi veevärgi ja kanalisatsiooni ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga käesoleva seaduse nõuetele vastava individuaalse liitumispunkti kaudu.

§ 26. Ohtlike ainete ja muude saasteainete juhtimine ühiskanalisatsiooni

(1) Ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete nimekirja kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Kui tarbija reo- või sademevee ohtlike ainete või muude saasteainete kontsentratsioon ületab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud reostusnäitajate piirnorme või kui ühiskanalisatsiooni juhitav reovesi sisaldab ohtlikke aineid või muid saasteaineid, mille kohta ei ole vee-ettevõtja ja tarbija vahelise teenuslepinguga piirnorme määratud, kuid mis võivad kahjustada ühiskanalisatsiooni ehitisi, seadmeid, puhastusprotsessi või keskkonnaseisundit, on tarbija kohustatud enne reo- ja sademevee ühiskanalisatsiooni juhtimist kasutama eelpuhastust või võtma kasutusele muid meetmeid reo- ja sademevee nõuetele vastavaks viimiseks.

(3) Tööstus- või tootmisettevõtte, kes kasutab oma tegevuses aineid, mis loetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt ohtlikeks ja mis juhitakse ühiskanalisatsiooni, peab esitama vee-ettevõtjale kirjaliku teabe ühiskanalisatsiooni juhitavate ohtlike ainete heidete koguste ja kontsentratsioonide kohta üks kord aastas või vee-ettevõtja nõudmisel asjakohase teate saamisel.

(4) Kui tööstus- või tootmisettevõtte võtab oma tegevusalas või tehnoloogias kasutusele uue käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ohtliku aine, mis võib sattuda ühiskanalisatsiooni, on ta kohustatud sellest viivitamata kirjalikult teavitama vee-ettevõtjat.

§ 27. Joogivee kvaliteedi ja ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostatuse kontroll

(1) Joogivee kvaliteeti kontrollitakse veeseaduse § 13 lõike 2 alusel.

(2) Ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee reostatust kontrollitakse vee-ettevõtja ja tarbija vahel määratud liitumispunktis käesolevas seaduses sätestatu alusel. Kui kontrollproovi võtmine liitumispunktist ei ole võimalik, võetakse proov lähimast kontrollkaevust.

(3) Ühiskanalisatsiooni juhitud reo- ja sademevesi peab vastama kehtestatud ohtlike ainete ja muude saasteainete piirnormidele igal ajahetkel. Kui kasvõi üks punktproov ei vasta kehtestatud piirnormidele ja põhjustab seeläbi reoveepuhastusprotsessi häireid või kahjustab ühiskanalisatsiooni toimimist, kohaldub käesoleva seaduse § 31 lõikes 2 sätestatu.

(4) Reo- ja sademevee juhtimisel ühiskanalisatsiooni määrab kontrollitavate saasteainete loetelu vee-ettevõtja.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kontrolli eesmärgil võetavaid proove võib võtta vaid veeseaduse alusel atesteeritud isik ning proove tuleb analüüsida akrediteeritud laborites.

(6) Reostuse iseloomu ja saasteainete loetelu selgitamiseks on vee-ettevõtja ja Keskkonnaameti esindajatel õigus tutvuda tarbija tootmises kasutatavate materjalide, ainete ja tehnoloogiaga, tarbija veevärgi ja kanalisatsiooniga ning eelpuhastiga.

(7) Käesoleva seaduse lõikes 6 nimetatud isikutel on kohustus hoida tarbija ärisaladust.

(8) Vee-ettevõtja ei pea teavitama tarbijat reo- ja sademevee kontrollproovi võtmise ajast, kui vee-ettevõtja tagab proovi võtmise ja analüüsimise kolmanda erapooletu osapoole poolt või proovivõtmise juurde on kutsutud erapooletu kohaliku omavalitsuse üksuse esindaja, kes kinnitab oma kohalolekut allkirjaga proovivõtuprotokollis.

(9) Reo- ja sademevee proovivõtuprotokoll tuleb koostada veeseaduse § 12¹ lõike 3 alusel kehtestatud nõuete kohaselt.

§ 28. Ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee nõuetele vastavuse hindamine

(1) Ühiskanalisatsiooni juhitiv reo- ja sademevesi loetakse ajutiselt nõuetele mittevastavaks, kui võetud punktproovi ohtlike ainete või muude saasteainete sisaldus ületab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud piirnorme.

(2) Kui tarbija ja vee-ettevõtja vahel sõlmitud teenuslepinguga on kehtestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas sätestatud leebemad piirnormid, lähtutakse vastavuse hindamisel teenuslepingus kehtestatud piirnormidest.

(3) Ühiskanalisatsiooni juhitiv reo- ja sademevesi loetakse nõuetele mittevastavaks, kui vähemalt kolmes ajas keskmistatud proovis uuritava aine sisaldus ületab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga kehtestatud piirnorme. Nimetatud ajas keskmistatud proovid peavad olema võetud mitte sagedamini kui kahepäevase vahega ning mitte harvem kui ühe kuu jooksul.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ajas keskmistatud proov peab olema võetud vähemalt viie tunni jooksul selliselt, et igas tunnis on võetud vähemalt üks punktproov.

(5) Lõikes 4 sätestatud ei kohaldata pH, lenduvate orgaaniliste ühendite ning ohtlike ainete korral. Lenduvate orgaaniliste ühendite ja ohtlike ainete keskmine sisaldus leitakse kolme punktproovi tulemuse aritmeetilise keskmisena, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud proovide võtmise sagedust. pH loetakse nõuetele mittevastavaks, kui kolmest proovist vähemalt kahe proovi tulemused ei vasta nõuetele, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud proovide võtmise sagedust.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatut ei pea kohaldama, kui kasutatakse muid proovivõtumeetodeid, mis tagavad keskmistatud proovi tulemuse jälgitaval viisil ning mille tulemus on võrreldav käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatuga.

§ 29. Müüdava joogivee ja ärajuhitava reo- ja sademevee koguse arvestamine

(1) Ühisveevärgist tarbijale müüdav joogivesi peab olema mõõdetud tarbija veevärgile vee-ettevõtja paigaldatud veearvestiga.

(2) Ühiskanalisatsiooni juhitava reovee ning käesoleva seaduse § 37 alusel osutatava purgimisteenuse reovee kogust arvestatakse tarbitava joogivee mahu alusel või muu arvestusliku meetodika või reaalsete mõõtmistulemuste alusel, mis on vee-ettevõtja ja tarbija vahel kokku lepitud ning mis võimaldab kõige efektiivsemalt hinnata ühiskanalisatsiooni juhitava või puhastava reovee kogust.

(3) Ühiskanalisatsiooni juhitava sademevee mahu arvestamisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kinnitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas sätestatud meetodikast, arvestades kinnisasja kõvakattega pindala osakaalu või muud asjakohast näitajat.

(4) Lõikes 3 nimetatud meetodikat ei pea järgima juhul, kui arvestatakse vaid § 38 lõikes 6 nimetatud abonenttasu.

§ 30. Piirnormi ületava reostuse eest tasu võtmise alused

(1) Kui ühiskanalisatsiooni juhitud reo- või sademevesi ei vasta ajutiselt käesoleva seaduse § 28 lõikes 1 sätestatud nõuetele, on vee-ettevõtjal õigus võtta tarbijalt piirnormi ületava reostuse tasu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas sätestatud korras ning nõuda kahju hüvitamist võlaõigusseaduses sätestatu alusel.

(2) Kui ühiskanalisatsiooni juhitud reo- või sademevesi ei vasta käesoleva seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud nõuetele, on vee-ettevõtjal õigus võtta tarbijalt piirnormi ületava reostuse tasu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas sätestatud korras ning lõpetada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamine sellele tarbijale.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise lõpetamine toimub käesoleva seaduse §-s 32 sätestatu alusel.

§ 31. Ühiskanalisatsiooni kasutamise nõuded ja piirangud

(1) Ühiskanalisatsiooni on keelatud juhtida ravimeid, ummistust põhjustavaid tahkeid osiseid, piirnormi ületavas kontsentratsioonis happeid, aluseid, rasvu, õlisid, fenoole ning muid kemikaale ja aineid, mis kahjustavad või pärsivad ühiskanalisatsiooni või reoveepuhasti toimimist või keskkonnaseisundit.

(2) Ühiskanalisatsiooni keelatud ainete juhtimise eest on vee-ettevõtjal õigus nõuda piirnormi ületava reostuse tasu käesoleva seaduse § 30 tähenduses ja nõuda kahju hüvitamist võlaõigusseaduses sätestatud korras.

§ 32. Nõuetele mittevastava reovee ühiskanalisatsiooni juhtimise korral ühiskanalisatsiooni teenuse osutamise lõpetamise alused

(1) Vee-ettevõtja võib ühiskanalisatsiooni teenuse osutamise tarbijale lõpetada, kui tarbija ühiskanalisatsiooni juhitud reo- või sademevesi on nõuetele mittevastav käesoleva seaduse § 28 lõike 3 alusel.

(2) Vee-ettevõtja ei või teenuslepingut ühepoolselt üles öelda enne, kui tarbijale on antud vähemalt kuuekuuline tähtaeg oma tootmise ümberkujundamiseks või tootmisprotsessi muutmiseks. Selleks saadab vee-ettevõtja tarbijale vastavasisulise teate koos tarbija

liitumispunktist või kontrollkaevust võetud proovide analüüsitulemustega. Kuuekuuline tähtaeg hakkab kulgema vastavasisulise teate tarbijale kättetoimetamisest alates.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tarbija on kohustatud ühe kuu jooksul pärast vastavasisulise teate saamist esitama vee-ettevõtjale märgukirja kavandatavate tegevuste kohta ning leppima kokku eksperdihinnangu tegijas.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eksperdihinnang peab sisaldama vähemalt:

- 1) alternatiivide analüüsi;
- 2) eelistatud variandi põhjendusi;
- 3) eelistatud variandi elluviimise tegevuskava koos ajakavaga.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eksperdihinnang on keskkonnaloa muutmise aluseks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 59 lõike 1 punkti 2 tähenduses, kui on tuvastatud, et tarbija ühiskanalisatsiooni juhitav reovesi võib põhjustada puhastusprotsessis häireid. Vee-ettevõtja taotleb vajaduse korral eksperdihinnangu alusel meetmete elluviimise ajaks keskkonnaloa muutmist.

(6) Eksperdihinnangus kajastatud meetmete mahukust arvestades võib Keskkonnaamet pikendada lõikes 2 nimetatud tähtaega kuni meetmete elluviimiseni, kuid mitte kauemaks kui kaheks kalendriaastaks vee-ettevõtja vastavasisulise teate kättesaamisest alates.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tähtaja arvestus peatub ajaks, mil käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tegevuskavas kajastatud meetmete elluviimine on takistatud meetmete elluvijast sõltumatutel põhjustel.

(8) Tarbijale, kes ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tegevuskava ajakava kohaselt, rakenduvad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ebaseadusliku kasutamise sätted.

§ 33. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise lepingu täitmise peatamine ja ülesütlemine

(1) Teenuslepingu võib üles öelda kui:

- 1) tarbija on vahetunud;
- 2) kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 32 sätestatud;
- 3) muutuvad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse kasutamise tingimused tarbija tegevuse tõttu;
- 4) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse tarbimine peatub tarbija soovil pikemaks ajaks kui kaheks aastaks;
- 5) tarbija on lepingust tulenevat kohustust oluliselt rikkunud ega ole rikkumist vee-ettevõtja antud mõistliku aja jooksul heastanud;
- 6) tarbija on kasutanud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust ebaseaduslikult, sealhulgas juhtinud omavoliliselt sademevett ühiskanalisatsiooni, või on tahtlikult või raske hooletuse tõttu kahjustanud veearvesti plomme või taatlusmärgiseid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenuslepingu ülesütlemise alused ei kehti, kui tarbija ja vee-ettevõtja lepivad omavahel kokku teisiti.

(3) Vee-ettevõtja peab teenuslepingu ülesütlemisest vähemalt 30 päeva ette teatama. Teates nimetatakse teenuslepingu ülesütlemise alus ning lepingu lõppemise kuupäev.

(4) Vee-ettevõtja võib teenuslepingu täitmise peatada, kui tarbija veevõrk ja kanalisatsioon ei vasta käesoleva seaduse 7. peatükis sätestatud ja mittevastavust ei ole vee-ettevõtja määratud mõistliku tähtaja jooksul kõrvaldatud või tarbijal on vee-ettevõtjale tasumata tarbitud teenuste eest esitatud arve.

(5) Enne teenuslepingu täitmise peatamist käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud põhjustel edastatakse tarbijale tarbimiskoha aadressil või lepingus nimetatud aadressil asjakohane teade. Teates nimetatakse teenuslepingu täitmise peatamise põhjus, kavandatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise peatamise aeg ning tarbija õigusi ja vaidluste lahendamise võimalusi käsitlev teave.

(6) Kui füüsilisest isikust tarbija on jätnud vee-ettevõtjale ettenähtud tasu tasumata, võib vee-ettevõtja katkestada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise alles pärast seda, kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teate saamisest on möödunud 60 päeva.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 või 4 sätestatud teenuslepingu ülesütlemise või peatamise korral tuleb kohalikul omavalitsuse üksusel füüsilisele isikule tagada elamiseks vajaliku joogivee kättesaadavus muul viisil.

(8) Tarbija võib teenuslepingu üles öelda, kui ta on sellest vee-ettevõtjale vähemalt 30 päeva ette teatanud ning esitanud vee-ettevõtjale kohaliku omavalitsuse üksuse kinnituskirja, et tema alternatiivne joogiveevarustuse ja reovee kokkukogumise süsteem vastab veeseaduses sätestatud nõuetele.

§ 34. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse ebaseaduslik kasutamine

(1) Ühisveevärgist vee võtmine ja ühiskanalisatsiooni abil reo- ja sademevee ärajuhtimine on ebaseaduslik, kui selleks puudub õiguslik alus või kui tegu on järgmiste rikkumistega:

- 1) puudub teenusleping vee-ettevõtjaga;
- 2) torustikule, sulguritele, tuletõrjesüsteemile ning vee- või reoveemõõdukõlmele vee-ettevõtja pandud plommid on eemaldatud või rikutud, välja arvatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni eeskirjaga lubatud eemaldamised;
- 3) vee- või reoveearvesti taatlusmärgis on eemaldatud või rikutud;
- 4) tarbija veevärgile on enne veearvestit monteeritud veeõttu võimaldava ühenduse;
- 5) toimub vee-ettevõtja loata reovee purgimine;
- 6) näitusid on moonutatud;
- 7) juhib omavalitsuselt sademevett ühiskanalisatsiooni;
- 8) toimub muu tegevus, mis on suunatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse tarbimisele selle eest kehtestatud hinda maksmata.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud juhtumit ei loeta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse ebaseaduslikuks tarbimiseks, kui:

- 1) vee-ettevõtja esitab tarbitud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest tarbijale regulaarselt arveid ning tarbija on arved õigeaegselt tasunud;
- 2) tarbija tasub tarbitud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest vähemalt üks kord kvartalis, kui arveid ei ole esitatud.

(3) Ebaseaduslik ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse kasutaja hüvitab vee-ettevõtjale ebaseaduslikult kasutatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse maksumuse, ebaseadusliku kasutamisega tekitatud kahju ning vee-ettevõtja tehtud mõistlikud kulutused.

(4) Ebaseaduslikult kasutatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse mahu ning ebaseaduslikult kasutatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni maksumuse määramise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 35. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamine üldistes huvides

(1) Ühisveevärgil asuvatest tuletõrjehüdrantidest tulekustutusvee võtmist reguleeritakse vee-ettevõtja ja Päästeameti vahel sõlmitud teenuslepinguga, kus sätestatakse muuhulgas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse kasutamise kord ja selle eest makstav tasu.

(2) Avalikelt teedelt, tänavatelt ja väljakutelt ühiskanalisatsiooni abil sademevee ärajuhtimiseks ning puhastamiseks sõlmib maa omanik või valdaja vee-ettevõtjaga sellekohase teenuslepingu, kus sätestatakse muu hulgas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamise kord ja selle eest makstav tasu.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud lepingutega, mille üks pool on Päästeamet või kohaliku omavalitsuse üksus, vee-ettevõtjale määratud tasu ei taga selle teenuse osutamiseks vajalikke kulusid täies ulatuses, kajastatakse lepingutega katmata kulud proportsionaalselt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnas.

(4) Üldistes huvides õiglase ja kohese hüvituse eest on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus kohaldada sundvaldust või -võõrandamist kinnisasja sundvõõrandamise seaduses sätestatu alusel sellise ehitise kasutamiseks või omandamiseks, mis on vajalik ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni häireteta töö tagamiseks ja arendamiseks.

(5) Kinnisasja omanik või valdaja, kelle maal paikneb ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajalik ühisveevärgi ja -kanalisatsioon, kuid mille talumiseks ei ole seatud sundvaldust ega piiratud asjaõigust vee-ettevõtja kasuks ja millele ei laiene ka seadusest tulenev talumiskohustus, on kohustatud seadma vee-ettevõtja kasuks piiratud asjaõiguse.

§ 36. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni hooldamine ja kontroll

Vee-ettevõtja peab oma tegevuspiirkonnas tagama ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise ja korrashoiu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja ning kohaliku omavalitsuse üksuse ja vee-ettevõtja vahel sõlmitud halduslepingu kohaselt.

§ 37. Purgimisteenuse osutamise kohustus

(1) Tarbijale, välja arvatud tööstus- ja tootmisettevõtte, kes asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on 2000 inimekvivalenti või suurem, kuid kellel puudub võimalus liituda ühiskanalisatsiooni teenusega ühiskanalisatsiooni puudumise tõttu, on vee-ettevõtja kohustatud korraldama purgimisteenust tarbija nõudmisel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutele toimub teenuse osutamine vee-ettevõtja ja tarbija vahelise lepingu alusel.

(3) Reovee kogumismahuti paigaldamise kohustus lasub tarbijal ning see peab olema veekindel ja sellise mahutavusega, mis võimaldab kokku koguda vähemalt kahe nädala jooksul tekkiva reovee.

(4) Reovee kogumismahuti nõuetele vastavuse tagab kogumismahuti omanik või valdaja.

(5) Reovee kogumismahuti asukoht peab olema pargimisteenust osutavale autole ligipääsetav.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikul on õigus saada §-s 38 sätestatud alustel pargimisteenust kaks korda ühes kalendrikuus.

6. peatükk

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind

1. jagu

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kujunemise alused

§ 38. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest võetavad tasud

(1) Vee-ettevõtja võib tarbijalt võtta osutatava teenuse korral järgmisi tasusid:

- 1) tasu võetud vee eest;
- 2) tasu reovee ärajuhtimise eest;
- 3) tasu reovee puhastamise eest;
- 4) tasu sademevee ärajuhtimise eest;
- 5) tasu sademevee puhastamise eest;
- 6) abonenttasu.

(2) Käesoleva seaduse § 37 lõikes 1 nimetatud isikule rakendatakse pargimisteenuse osutamisel kuupmeetripõhist tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest, mis kehtib samas tegevuspiirkonnas ühiskanalisatsiooniga ühendatud tarbijatele.

(3) Kui vee-ettevõtja tegevuspiirkonnas kehtib igakuine abonenttasu, rakendub abonenttasu ka käesoleva seaduse § 37 lõikes 1 nimetatud isikule.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4–5 nimetatud sademevee ärajuhtimise ja puhastamise tasu võib kajastuda vastavalt reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasus, välja arvatud juhul, kui isik kasutab vaid ühte nimetatud teenustest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud reovee ärajuhtimise ja reovee puhastamise tasu võib kehtestada summaarse reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasuna, kui vee-ettevõtja tegevuspiirkonnas puuduvad tarbijad, kes kasutavad vaid ühte nimetatud teenust ning puudub muu vajadus eraldi puhastamistasu kehtestamiseks.

(6) Lõike 1 punktis 6 nimetatud abonenttasu kehtestamise korral tuleb abonenttasu määrata iga vee liigi (joogi-, reo- ja sademevesi) kohta eraldi.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 5 nimetatud reo- ja sademevee puhastamise tasu võib erineda sõltuvalt nende saastatusest ja määratakse vee-ettevõtja koostatud reostusgruppide alusel.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud reostusgruppide määramisel tuleb arvestada reo- ja sademevee mõju ulatust puhastusprotsessile, puhasti tehnoloogilist lahendust ning puhasti projekteeritud ja tegelikku reostuskoormust.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud sademevee ärajuhtimise tasu võib sõltuda sellest, kas sademevesi juhitakse ühisvoolukanalisatsiooni või lahkvoolsesse sademeveekanalisatsiooni.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tasusid võib kehtestada eri määrades, arvestades tarbijagruppide tarbimismahte, kasutatavaid teenuseid ja käesoleva seaduse põhimõtteid.

(11) Kuutasu arvestamise aluseks on käesoleva seaduse § 29 alusel arvestatud vee maht. Kui on kahtlus, et tarbija reo- ja sademevee saastatuse tase erineb teenuslepingus määratud reostusgrupist, arvestatakse reo- ja sademevee kuutasu vähemalt ühe keskmistatud proovi tulemuse alusel, seejuures pH, lenduvate orgaaniliste ühendite ja ohtlike ainete korral arvestatakse punktproovi tulemust.

§ 39. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kujunemise alused

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) keskkonnanõuete täitmine;
- 3) investeeringud olemasoleva ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni jätkusuutlikkuse tagamiseks, välja arvatud investeeringud, mis on saadud sihtfinantseerimisega;
- 4) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kohaste investeeringute tegemine, välja arvatud investeeringud, mis on saadud sihtfinantseerimisega;
- 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja investeeritud kapitalilt.

(2) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna arvutamisel võetakse aluseks viimase kolme kalendriaasta aritmeetiline keskmine müügikogus ning teadaolevad muutused tarbimises. Vajaduse korral tehakse müügikoguse leidmiseks täiendav analüüs.

(3) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda lülitatavad kulud peavad olema põhjendatud, lähtuma kuluefektiivsusest ning võimaldama vee-ettevõtjal täita seaduses sätestatud ülesandeid. Põhjendatud tegevuskulude hindamisel lähtutakse järgmisest:

- 1) kulude dünaamika jälgimine ajas ja selle võrdlus tarbijahinnaindeksi dünaamikaga;
- 2) kulukomponentide põhjendatuse analüüs (sealhulgas eksperdi hinnangud);
- 3) vee-ettevõtja kulude ning nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlemine teiste sarnaste vee-ettevõtjate kuludega.

(4) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda ei lülitata järgmisi kulusid:

- 1) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 2) sponsorlust, kingitusi ja annetusi;
- 3) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenusega mitteseotud kulusid;
- 4) õigusaktide alusel ettevõtjale määratud trahve ja viiviseid;
- 5) finantskulusid;
- 6) dividendide tulumaksukulu;
- 7) muid kulusid, mis ei ole vajalikud ettevõtjale seadusega pandud kohustuste täitmiseks.

(5) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse põhivara hulka ei arvestata:

- 1) pikaajalisi finantsinvesteeringuid;
- 2) immateriaalset põhivara, välja arvatud arvutitarkvara ja litsentsid, mis on vajalikud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuste osutamiseks;
- 3) liitumistasudest soetatud põhivara;
- 4) põhivara, mida vee-ettevõtja ei kasuta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks;
- 5) tagastamatu abi raames soetatud põhivara, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud juhul.

(6) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda lülitatava põhjendatud tulukuse ja põhivara kulumise arutamisel lähtutakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajalikust põhivarast. Kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda lülitatud kulum ja põhjendatud tulukus ei kata nimetatud vara soetamiseks mõistlikel tingimustel võetud laenukohustusi (laenu põhiosa ja intressimaksud) laenuandja nõuete kohaselt, lülitatakse kindlaksmääratud perioodiks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda laenukohustuste katmiseks vajaminev summa.

(7) Põhivara väärtuse arvestus on järjepidev ning jätkub ka vee-ettevõtja või vara omandisuhete muutumisel.

(8) Põhivara kulumise arutamisel lähtutakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara väärtusest ning kuluminormist, mis vastab põhivara kasulikule tehnilisele elueale.

(9) Põhjendatud tulukus arvutatakse, korrutades ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajaliku põhivara väärtuse, millele on liidetud käibekapitali suurus, kaalutud keskmise kapitali hinnaga. Põhjendatud tulukuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda lülitamine ei ole kohustuslik, kui vee-ettevõtja nii otsustab.

(10) Käesolevas paragrahvis nimetatud käibekapitali suurus on viis protsenti viimase kolme kalendriaasta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse käibe aritmeetilisest keskmisest. Vajaduse korral tehakse käibekapitali suuruse leidmiseks täiendav analüüs.

(11) Lisaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnale võib vee-ettevõtja võtta piinormi ületava reostuse tasu arvestades käesoleva seaduse § 25 lõike 7 punktis 3 sätestatud, kui saasteainete, sealhulgas ohtliku aine sisaldus ärajuhitavas reo- või sademevees ületab vee-ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud teenuslepinguga kehtestatud piinorme.

(12) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind ei tohi olla eri tarbijate või nende gruppide suhtes diskrimineeriv.

(13) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnaga ei tohi katta neid kulusi, mis on kaetud liitumistasuga.

(14) Kui vee-ettevõtja osutab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust mitmel reoveekogumisalal või mitmes tegevuspiirkonnas, võib kõigile piirkondadele kehtestada ühise ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summaarseid vee-ettevõtja kulusid.

(15) Konkurentsiamet töötab välja ja avalikustab oma veebilehel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna arutamise ühtse meetodika, arvestades käesolevas seaduses sätestatud.

§ 40. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse kättesaadavus

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu võib oma otsusega kehtestada piirkonna elanikele ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest tasumiseks toetussüsteemi, arvestades madalama sissetulekuga leibkondade ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse kättesaadavust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud toetussüsteemiga ei saa muuta kehtestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda. Toetussüsteemi alusel ning toetuse

kriteeriumitele tuginedes hüvitab kohaliku omavalitsuse üksus tarbijale ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest tasutud kulud osaliselt või täielikult.

2. jagu

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna määramine

§ 41. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnataotluse esitamine kooskõlastamiseks

(1) Kui vee-ettevõtja tegevuspiirkond asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on 2000 inimekvivalendi või suurem, koostab ta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnataotluse ning esitab selle koos põhiteenustega seotud teenuste hinnakirjaga, § 38 lõikes 7 nimetatud reostusgruppidega ja muu hinnataotluse aluseks oleva dokumentatsiooniga Konkurentsiametile kooskõlastamiseks.

(2) Kui vee-ettevõtja tegevuspiirkond asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on alla 2000 inimekvivalendi, või väljaspool reoveekogumisala, esitab ta hinnataotluse koos põhiteenustega seotud teenuste hinnakirjaga, § 38 lõikes 7 nimetatud reostusgruppidega ja muu hinnataotluse aluseks oleva dokumentatsiooniga kohaliku omavalitsuse üksusele kooskõlastamiseks.

(3) Kui vee-ettevõtja teenindab mitut reoveekogumisala, mille summaarne reostuskoormus on 2000 inimekvivalenti või suurem, esitab vee-ettevõtja hinnataotluse kõikides tegevuspiirkondades ühesuuruse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kooskõlastamiseks Konkurentsiametile.

(4) Kui vee-ettevõtja teenindab mitut reoveekogumisala, mille summaarne reostuskoormus jääb alla 2000 inimekvivalendi, kuid mis hõlmavad mitut kohaliku omavalitsuse üksust, esitatakse hinnataotlus kõikides tegevuspiirkondades ühesuuruse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kooskõlastamiseks Konkurentsiametile.

(5) Teisele vee-ettevõtjale osutatava ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse eest võib vee-ettevõtja võtta käesoleva seaduse § 38 lõikes 1 nimetatud tasu üksnes juhul, kui ta on esitanud selleks hinnataotluse Konkurentsiametile ning saanud hinnaotsuse §-s 42 sätestatud alustel ja korras. Kuni hinnaotsuse saamiseni on vee-ettevõtjal keelatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamist ühepoolselt lõpetada või peatada.

(6) Vee-ettevõtja on kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid, mis mõjutavad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda, ning teavitama Konkurentsiametit või kohaliku omavalitsuse üksust 30 päeva jooksul sellise asjaolu teada saamisest arvates, mis võib mõjutada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda rohkem kui viie protsendi võrra majandusaasta jooksul. Konkurentsiamet või kohaliku omavalitsuse üksus otsustab 30 päeva jooksul sellise teabe saamisest arvates, kas ja millise tähtaja jooksul peab vee-ettevõtja esitama uue hinnataotluse.

(7) Hinnataotluse menetlemisel on Konkurentsiametil ja kohaliku omavalitsuse üksusel kohustus hoida vee-ettevõtja ärisaladust.

§ 42. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnaotsus

(1) Konkurentsiamet või kohaliku omavalitsuse üksus kontrollib käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud pädevuse alusel, et taotletud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hind ning põhiteenustega seotud teenuste hinnad sisaldaksid üksnes käesoleva seaduse §-s 39 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

(2) Põhiteenustega seotud teenuste hindadest kuuluvad hinnaotsuse koosseisu vaid teenuste hinnad, mille osutamisel on vee-ettevõtjal monopolne seisund.

(3) Kui vee-ettevõtja ei pea hinnataotluse rahuldamata jätmist kohaliku omavalitsuse üksuse poolt põhjendatuks või kohaliku omavalitsuse üksuse ja vee-ettevõtja vahel on muude ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kehtestamise üle tekkinud vaidlus, on Konkurentsiamet kohustatud vee-ettevõtja või kohaliku omavalitsuse üksuse vastavasisulise taotluse alusel esitama asja kohta oma põhjendatud arvamuse 30 päeva jooksul.

(4) Konkurentsiamet ja kohalik omavalitsusüksus teeb hinnaotsuse 30 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates. Eriti keeruka või töömahuka taotluse menetlemisel võib Konkurentsiamet või kohaliku omavalitsuse üksus pikendada seda tähtaega 90 päevani, teatades tähtaja pikendamisest taotluse esitajale enne esialgse tähtaja möödumist.

(5) Vee-ettevõtja peab Konkurentsiametil ja kohaliku omavalitsuse üksuse volitatud isikul lubama käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel kontrollida oma raamatupidamist, põhjendada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna moodustamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi.

(6) Konkurentsiametil või kohaliku omavalitsuse üksuse volitatud isikul on õigus siseneda kohapeal kontrollimiseks kontrollitava vee-ettevõtja esindaja juuresolekul vee-ettevõtja territooriumile, ruumidesse ja rajatistesse, tutvuda seal asjasse puutuvate dokumentide, muu teabe ja asjaoludega ning teha väljavõtteid, ärakirju ja koopiaid.

(7) Konkurentsiametil ja kohalikul omavalitsuse üksusel on õigus nõuda vee-ettevõtjalt ja vee-ettevõtjaga seotud füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning nende esindajatelt, samuti riigiasutustelt ja nende ametiisikutelt lisaandmeid, kui käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks vajalikud andmed ei ole avalikult kättesaadavad. Konkurentsiametil on käesolevas lõikes kirjeldatud õigus ka kohaliku omavalitsuse üksuse ja selle ametiisikute suhtes.

(8) Konkurentsiamet on kohustatud küsima kohaliku omavalitsuse üksuselt arvamust hinnataotluses kajastatud investeeringute vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale.

(9) Hinnataotluse menetlemise tähtaeg peatub, kui Konkurentsiametile või kohaliku omavalitsuse üksusele ei ole esitatud tema nõutud teavet, mis on vajalik hinna kehtestamiseks. Kohaliku omavalitsuse üksuse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava puudumine ei ole peatumise põhjuseks.

§ 43. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna kehtestamine ja avalikustamine

(1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnad kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus oma otsusega.

- (2) Kui hinnataotluse kooskõlastamise kohustus on käesoleva seaduse järgi Konkurentsiametil, on Konkurentsiameti hinnaotsus kohaliku omavalitsuse üksusele siduv.
- (3) Vee-ettevõtja avalikustab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnad ja hinna kehtima hakkamise kuupäeva 60 päeva jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 42 sätestatud hinnaotsuse saamist.
- (4) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnad peavad olema vee-ettevõtja poolt avalikustatud vähemalt 30 päeva enne hindade kehtima hakkamist üks kord kohalikus ajalehes, kohaliku omavalitsuse üksuse ja vee-ettevõtja veebilehel ning saadetud vähemalt üks kord hinnamuutmise teatena tarbija tarbimiskohta eraldiseisva märgukirjana või ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse arvele lisatud märkusena.
- (5) Kehtestatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinda võib tarbija kohtus vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatu alusel.
- (6) Kui kohalik omavalitsuse üksus ei kehtesta vee-ettevõtja taotletud hinda, on vee-ettevõtjal õigus kehtestamata jätmise halduskohtus vaidlustada.

7. peatükk

Tarbija veevärk ja kanalisatsioon

§ 44. Tarbija veevärgi ja kanalisatsiooni hooldamine ja kontroll

- (1) Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatud tarbija veevärki ja kanalisatsiooni peab tarbija hoidma sellises korras, et need ei kahjustaks ühisveevärki või -kanalisatsiooni ja teiste isikute vara ega takistaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuste osutamist.
- (2) Tarbija peab lubama paigaldada tarbija veevärgile väljaehitatud veemõõdusõlme veearvesti ning tagama selle toimimise ja säilivuse seaduses ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas sätestatud korras ja tingimustel.
- (3) Tarbija kanalisatsioonil peavad olema allpool ühiskanalisatsiooni paisutustaset paiknevatel reo- ja sademeveeneeludel ning äravoolul kaitseseadmed uputuste vältimiseks.
- (4) Kohaliku omavalitsuse üksus võib kehtestada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjaga tarbija veevärgi või kanalisatsiooni ehitamisele ja kasutamisele nõudeid, mis on vajalikud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni toimimise tagamiseks ning inimeste, rajatiste ja keskkonna kaitseks.
- (5) Tarbija peab lubama vee-ettevõtja volitatud esindajal kontrollida käesolevas paragrahvis sätestatud nõuete täitmist.

8. peatükk

Riiklik järelevalve

§ 45. Riikliku järelevalve pädevus

- (1) Riiklikku järelevalvet (*edaspidi järelevalvet*) käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle teevad oma pädevuse ulatuses kohaliku omavalitsuse üksus, Konkurentsiamet, Keskkonnainspeksioon, Terviseamet ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Järelevalvet joogivee kvaliteedi vastavusele veeseaduses sätestatud nõuetele teeb Terviseamet.

(3) Järelevalvet ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna ja liitumistasu õigusaktidele vastavuse üle teevad Konkurentsiamet ning kohaliku omavalitsuse üksus käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud pädevuse ulatuses.

(4) Järelevalvet vee-ettevõtja poolt käesolevas seaduses sätestatud raamatupidamise, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnaregulatsiooni ning investeeringutega seonduvate nõuete täitmise üle teevad Konkurentsiamet ning kohaliku omavalitsuse üksus käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud pädevuse ulatuses.

(5) Järelevalvet vee-ettevõtja ja tarbija tegevuse vastavusele ohtlike ainete käitlemise nõuete täitmise ning sellekohase teabe esitamise üle teeb Keskkonnainspeksioon või Tehnilise Järelevalve Amet.

(6) Järelevalvet vee-ettevõtja tegevuse vastavusele käesolevale seadusele ja kohaliku omavalitsuse üksuse õigusaktidele ning vee-ettevõtja poolt liitumislepingus ja teenuslepingus seatud tingimuste vastavust käesoleva seaduse nõuete üle teeb kohaliku omavalitsuse üksus.

(7) Järelevalvet ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinna vastavusele ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale teeb kohaliku omavalitsuse üksus.

(8) Järelevalvet käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud nõuete üle teeb kohaliku omavalitsuse üksus või Tehnilise Järelevalve Amet.

(9) Järelevalvet reoveekogumisalal väljaehitatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise üle, sealhulgas ebaseadusliku liitumise üle teeb kohaliku omavalitsuse üksus, Keskkonnainspeksioon või Tehnilise Järelevalve Amet.

(10) Järelevalvet ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni nõuetekohase kasutamise, sealhulgas ühiskanalisatsiooni keelatud ainete juhtimise üle teeb kohaliku omavalitsuse üksus, Keskkonnainspeksioon või Tehnilise Järelevalve Amet.

§ 46. Kaebuste lahendamine

(1) Vee-ettevõtja tegevuse või tegevusetuse peale, mis on vastuolus käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga, võib tarbija esitada kirjaliku kaebuse Konkurentsiametile või kohaliku omavalitsuse üksusele käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud pädevuse järgi.

(2) Konkurentsiamet või kohaliku omavalitsuse üksus vaatab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kaebuse läbi ja teeb selle kohta otsuse 60 päeva jooksul kaebuse saamisest arvates.

(3) Kui Konkurentsiamet või kohaliku omavalitsuse üksus taotleb kaebuse lahendamiseks vajalikku teavet, peatatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaja kulgemine kuni teabe saamiseni, kuid mitte kauemaks kui 30 päevaks.

§ 47. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korraldusorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korralduse §-des 30, 31, 32, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korralduse seaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 48. Vahetu sunni kasutamine

Keskonnainspeksioonil on lubatud kasutada füüsilist jõudu korralduse seaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 49. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 3200 eurot.

9. peatükk Väärteokoosseisud

§ 50. Ohtlike ja keelatud ainete juhtimine ühiskanaliseerimisele

(1) Ohtlike ainete piirnormi ületavas koguses või kontsentratsioonis ning keelatud ainete ühiskanaliseerimisele juhtimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 51. Teabe moonutamine või esitamata jätmine

(1) Ühiskanaliseerimisele juhitavaid aineid käsitleva teabe või muu olulise teabe varjamise, moonutamise või esitamata jätmise eest Konkurentsiametile, kohalikule omavalitsuse üksusele või Keskkonnaametile – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 16 000 eurot.

§ 52. Ühisveevärgi ja -kanaliseerimise teenuse osutamise eest koostöödostamata hinnaga

(1) Ühisveevärgi ja -kanaliseerimise teenuse osutamise eest koostöödostamata hinnaga – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 53. Ühisveevärgi ja -kanaliseerimise ebaseaduslik kasutamine

(1) Ühisveevärgi ja -kanaliseerimise ebaseadusliku kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 54. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-s 50 ja §-s 53 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnainspeksioon, kohaliku omavalitsuse üksus või Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Käesoleva seaduse §-s 51 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnainspeksioon, Konkurentsiamet või Tehnilise Järelevalve Amet.

(3) Käesoleva seaduse §-s 52 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Konkurentsiamet.

10. peatükk Rakendussätted

1. jagu Seaduse rakendamine

§ 55. Seaduse rakendamine

(1) Kui vee-ettevõtja on kehtestanud juriidilistele ja füüsilistele isikutele erinevad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnad, kohustub vee-ettevõtja viima hinnad kooskõlla võrdse kohtlemise põhimõttega hiljemalt 2021. aasta 1. jaanuariks.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist kohaliku omavalitsuse üksuse ja vee-ettevõtja ning tarbija ja vee-ettevõtja vahel sõlmitud lepingud kehtivad niivõrd, kui need ei ole vastuolus käesoleva seadusega. Lepingud tuleb viia kooskõlla käesoleva seaduse nõuetega hiljemalt 2025. aasta 31. detsembriks.

(3) Käesoleva seaduse §-s 24 nimetatud kvalifikatsiooninõue hakkab kehtima alates 2025. aasta 1. jaanuarist.

(4) Käesoleva seaduse § 26 lõigetes 3 ja 4 nimetatud teave tuleb esitada alates 2023. aasta 1. jaanuarist Keskkonnaametile vastava infosüsteemi kaudu.

(5) Käesoleva seaduse §-s 35 nimetatud lepingud tuleb sõlmida hiljemalt 2020. aasta 1. aprilliks.

(6) Käesoleva seaduse § 13 lõikes 6 ja § 25 lõikes 7 nimetatud eeskirjad, § 2 lõikes 3 nimetatud sademevee majandamise kava ning §-s 11 nimetatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava tuleb koostada või viia kooskõlla käesolevas seaduse nõuetega hiljemalt 2022. aasta 1. jaanuariks.

2. jagu Seaduse kehtetuks tunnistamine

§ 56. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus (RT I 1999, 25, 363).

3. jagu
Seaduse jõustumine

§ 57. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2020. aasta 1. jaanuaril.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees

Tallinn 2018. a.

Algatanud Vabariigi Valitsus

.....2018. a nr